

Інформація про результати роботи Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу у 2015 році

Національна рада з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу (далі – Національна рада) згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.07 № 926 є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним при Кабінеті Міністрів України. Основні завдання Національної ради:

- підготовка пропозицій щодо визначення пріоритетів та забезпечення реалізації державної політики з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, консолідованого використання коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах, коштів міжнародних та громадських організацій, призначених для фінансування програм і заходів з протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, з метою їх раціонального та ефективного витрачання;
- сприяння узгодженій діяльності міністерств, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, міжнародних та громадських організацій, у тому числі тих, що об'єднують людей, які живуть з туберкульозом та ВІЛ-інфекцією/СНІДом, представників бізнесових кіл, об'єднань профспілок і роботодавців та релігійних організацій з метою реалізації на державному рівні проектів з протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, у тому числі грантів Глобального фонду для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією (далі – Глобальний фонд), тощо.

До складу Національної ради входять міністр охорони здоров'я, заступники міністрів молоді та спорту, соціальної політики, внутрішніх справ, фінансів, економічного розвитку і торгівлі, заступник голови Державної пенітенціарної служби, Народний депутат України, представники Секретаріату Кабінету Міністрів України, міністерства освіти і науки, Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Представництва ООН в Україні, двосторонніх міжурядових агенцій, громадських та міжнародних організацій, благодійних фондів, релігійних організацій, об'єднань профспілок, організацій роботодавців, місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування, науковці тощо. Голова Національної ради – Віце-прем'єр-міністр України.

Згідно з Положенням та Регламентом Національної ради вона виконує функцію національного координаційного органу, відповідального за ефективне використання грантів Глобального фонду. Існування такого національного координаційного органу є однією з головних передумов для отримання Україною безповоротної фінансової допомоги від Глобального фонду на підтримку державних програм у сфері профілактики, лікування, догляду та соціальної підтримки хворих на ВІЛ-інфекцію та туберкульоз, а також представників груп ризику щодо інфікування.

2015 року діяльність Національної ради спрямовувалась на виконання плану роботи, затвердженого протокольним рішенням від 26 лютого 2015 року.

Згідно із затвердженим планом роботи Національної ради, а також її Комітетів та Комісії з нагляду, діяльність проводилася за двома стратегічними напрямками, а саме: посилення потенціалу Національної ради щодо здійснення наглядової діяльності; забезпечення участі в управлінні програмами представників зацікавлених сторін, у т.ч. громадянського суспільства (зокрема, представників уразливих груп та людей, які живуть із захворюваннями) та приватного сектора.

Робота також спрямовувалась на досягнення наступних цілей та завдань:

- посилення спроможності Національної ради у виконанні нею функцій Координаційного механізму країни (КМК) відповідно до вимог та рекомендацій Глобального фонду боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (далі – Глобальний фонд);

- забезпечення виконання Національною радою наглядової функції, залучення усіх зацікавлених сторін до управління програмами;
- досягнення цілей Національних програм із протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу та програм Глобального фонду.

I. Посилення спроможності Національної ради у виконанні нею функцій Координаційного механізму країни (КМК) відповідно до вимог та рекомендацій Глобального фонду.

Згідно з рішенням Правління Глобального фонду, у відповідності до поданої та схваленої Національною радою Заявки, Україна на період з 1 січня 2015 року до 31 грудня 2017 року отримує безповоротну фінансову допомогу на загальну суму 133 508 128 доларів США. Заявка включає в себе три гранти, реалізацію яких забезпечують Основні реципієнти, які призначені Національною радою, а саме: МБФ "Альянс громадського здоров'я" (грант у розмірі 68 799 281 доларів США), ВБО "Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД" (грант у розмірі 60 406 308 доларів США) та ДУ "Український центр контролю за соціально небезпечними хворобами МОЗ України" (грант у розмірі 4 302 539 доларів США).

Відповідно до рішення Уряду від 14 січня 2015 року Прем'єр-міністр України підписав розпорядження № 93-р "Про підписання Рамкової угоди між Урядом України та Глобальним фондом для боротьби із СНІДом, туберкульозом та малярією". Згідно з розпорядженням підписання Рамкової Угоди між Глобальним фондом та Україною щодо гранту, реалізацію якого забезпечує ДУ "Український центр контролю за соціально небезпечними хворобами МОЗ України", доручено Міністру охорони здоров'я України. Процедурні ж документи щодо забезпечення реалізації двох інших грантів підписані керівниками організацій – Основних реципієнтів. Так, 23 лютого 2015 року усі три угоди були підписані з боку Глобального фонду та української сторони.

На засіданні Національної ради від 26 лютого 2015 року, яке проходило за участі представників Глобального фонду, заслухано інформацію про забезпечення підписання відповідних документів щодо співпраці України з Глобальним фондом у 2015- 2017 роках та доручено Основним реципієнтам грантів Глобального фонду забезпечити ефективну їх реалізацію і звітування щопівроку через 45 днів (далі – ОР) після закінчення звітного періоду, щороку – 60 днів після закінчення звітного періоду.

Для забезпечення виконання Національною радою функції КМК розроблено та затверджено План нагляду відповідно до Кваліфікаційних вимог Глобального фонду до КМК, які застосовуються із запровадженням з 1 січня 2015 року нової моделі фінансування Глобального фонду. План нагляду затверджено рішенням Національної ради від 26 лютого 2015 року.

Протягом року, враховуючи процеси оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, Міністерством охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) було вжито заходи для ефективного організаційного та інформаційного забезпечення діяльності Національної ради.

Так, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 року № 442 "Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади" 2015 року ліквідовано Державну службу з питань протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та інших соціально небезпечних захворювань (далі – Держслужба соцзахворювань), яка виконувала низку функцій у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, у т.ч. функцію секретаріату Національної ради.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.06.2015 року № 431 "Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України" функції секретаріату Національної ради, покладені на МОЗ України. Враховуючи це та з метою забезпечення ефективного виконання вищезазначених функцій в структурі МОЗ України утворений та діє Департамент громадського здоров'я, забезпечено організацію та функціонування

секретаріату Національної ради. Згідно із вищезазначеною постановою та на виконання наказу МОЗ України від 17.07.2015 року № 444 Департаментом громадського здоров'я організовано видачу довідок про підтвердження та довідок-підтвердження, що товари оплачуються за рахунок грантів (субгрантів), наданих відповідно до програми Глобального фонду.

З метою виконання плану вдосконалення діяльності Національної ради, в якому визначені основні рекомендації Глобального фонду щодо посилення спроможності Національної ради у виконанні нею функцій КМК, організовано відповідні планові заходи.

По-перше, згідно з рішеннями Національної ради від 16 червня та 24 вересня 2015 року утворено експертну групу для опрацювання змін та доповнень до Положення про Національну раду, включаючи питання забезпечення у її складі представництва основних груп, яких торкнулися епідемії ВІЛ та ТБ, згідно з вимогами Глобального фонду до Координаційних механізмів країн (далі – Експертна група). До складу Експертної групи увійшли 7 осіб, які представляють експертне середовище у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу, а також людей, які живуть із захворюваннями чи належать до груп найбільшого ризику інфікування. Згідно із затвердженим Положенням про Експертну групу, її основне завдання – розробка проекту змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 року № 926 "Деякі питання протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу" щодо Положення про Національну раду з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу та її складу. Експертна група розпочала свою роботу, проведено засідання 25 грудня 2015 року та в режимі листування електронною поштою формуються, опрацьовуються та узгоджуються відповідні пропозиції, які будуть представлені на розгляд та погодження членам Національної ради.

По-друге, забезпечено впровадження положень політики ротації членів Національної ради та графіку ротації, зокрема:

- внесено зміни до Порядку ротації членів Ради та Положення про Комісію з нагляду, які затверджено рішенням Ради від 16 червня 2015 року, якими введено норму щодо обмеження до 3-х років терміну членства однієї особи у складі Ради та Комісії з нагляду;

- вжито заходів для забезпечення процесу ротації 5-х членів Ради від недержавного сектору згідно із затвердженим графіком. Обрано нового представника від Комісії з питань соціального служіння Всеукраїнської Ради Церков та релігійних організацій (на заміну Савченка Р. обрано Дмитрієва С.), знову переобрано Горбасенка І. як представника НУО, що опікуються питаннями протидії туберкульозу. Офіційним листом МОЗ України від 17.08.2015 року надіслано запит організаціям – учасницям Декларації про представництво громадських та благодійних організацій у Раді, представниками зацікавлених сторін з копією на члена Ради Девіс О. щодо забезпечення проведення перевиборів та надання до секретаріату Ради відповідних підтверджуючих документів. Згідно з проведеними перевиборами до складу Ради делеговано Кувшинову Є., виконавчого директора Всеукраїнської благодійної організації "Конвіктус Україна". Офіційним листом МОЗ України від 19.08.2015 року надіслано запит Мережі людей, які живуть з ВІЛ, представниками зацікавлених сторін з копією на членів Ради Жовтяка В., Борушек І., щодо забезпечення проведення перевиборів представників спільноти людей, які живуть з ВІЛ та надання до секретаріату Ради відповідних підтверджуючих документів про вибори нових представників до складу Ради. До Секретаріату надіслано документи про проведення перевиборів в Мережі, які наразі опрацьовуються.

По-третє, забезпечено процес оновлення персонального складу Комісії з нагляду Національної ради (підготовлено та надіслано запити щодо подання анкет та резюме з кандидатурами, секретаріатом розглянуто та відібрано кандидатури, підготовлено рекомендації щодо затвердження нових кандидатур до персонального складу та на посаду голови Комісії з нагляду). Персональний склад Комісії з нагляду оновлено згідно з рішенням Національної ради від 24 вересня 2015 року – затверджено кандидатуру голови та 6-х членів.

З метою ознайомлення членів Комісії з нагляду, а також членів Національної ради з вимогами Глобального фонду щодо Координаційних механізмів країн та наглядової діяльності секретаріатом Національної ради організовано та проведено 2-денний семінар (21-22 жовтня 2015 року). Його учасниками стали 23 особи: новообрані члени Комісії з нагляду та члени Комісії з нагляду попереднього складу, консультанти Комісії з нагляду, члени Національної ради, їх делеговані представники, а також представники МОЗ України, секретаріату Національної ради, ОРів. У ході семінару його учасники ознайомились та проаналізували цілі та завдання Національної ради щодо нагляду, цілі та завдання Комісії з нагляду щодо супроводу виконання Плану нагляду, ознайомилися з Рамковою Угодою, Грантовою Угодою, програмними та фінансовими напрямками діяльності кожного ОР, Інструментальним засобом з нагляду (Інформаційне табло/Dashbord) та сформуvalи навички роботи з ним, вивчили попередній досвід роботи Комісії з нагляду, форми її роботи.

В рамках виконання плану роботи Національної ради проводилась робота щодо всебічного інформування громадськості про діяльність Національної ради, її комітетів, Комісії з нагляду, а також регіональних рад. Постійно розміщувалися відповідні матеріали на веб-сторінці Національної ради, яка створена та функціонує на веб-сайті МОЗ України (http://www.moz.gov.ua/ua/portal/ms_antiaidsCouncil), здійснювалася постійна розсилка відповідних матеріалів членам Національної ради, представникам зацікавлених сторін, регіональним радам з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу. Для забезпечення виконання рішень Національної ради копії протоколів/протокольних рішень надсилалися до відома та врахування в роботі усім її членам, а також на обласні та Київську міську державні адміністрації, а також представникам зацікавлених сторін.

2. Забезпечення виконання Національною радою наглядової функції, залучення усіх зацікавлених сторін до управління програмами.

Супровід наглядової функції Національної ради покладено на Комісію з нагляду, яка є постійно діючим органом Національної ради, сприяє у виконанні нею усіх функцій з нагляду, які визначаються Порядком наглядової діяльності, Положенням про Комісію з нагляду та здійснюються згідно з Планом нагляду. Основними заходами з реалізації Плану нагляду були: засідання Національної ради та Комісії з нагляду, виїзди на місця, ведення Інформаційного табло (Dashboard), аналіз управлінських, фінансових та програмних документів Основних реципієнтів грантів Глобального фонду (ОР), виявлення проблем та планування відповідних дій щодо їх усунення, інформування ОР про виявлені проблеми, узагальнення інформації на основі існуючих даних та її поширення серед стейкхолдерів. Фінансове забезпечення наглядової діяльності здійснювалося за підтримки Глобального фонду в рамках політики фінансування Координаційних механізмів країн в рамках проекту ПРООН "Зміцнення Національної ради з питань протидії туберкульозу та ВІЛ/СНІДу в Україні".

В рамках виконання наглядової функції та з метою залучення усіх зацікавлених сторін до управління програмами протягом року організовано та проведено:

1) 3 засідання Національної ради (26 лютого, 16 червня та 24 вересня), у ході яких, зокрема:

- визначені стратегічні напрями щодо перерозподілу та використання залишків коштів, які виникли та виникнуть у майбутньому в бюджетах ОРів, а саме: забезпечення лікування ВІЛ-інфікованих, хворих на СНІД та туберкульоз, у т.ч. впровадження програм ЗПТ; забезпечення тестування на ВІЛ та лабораторного супроводу;
- заслухані Звіти Основних реципієнтів про результати реалізації грантів Глобального фонду у першому півріччі 2015 року, а також інформацію про звіт Офісу Генерального Інспектора Глобального фонду про результати розслідування в рамках гранту МБФ "Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні";
- поінформовано членів Національної ради, Основних реципієнтів та учасників засідань про результати наглядової діяльності та хід реалізації Плану нагляду на 2015 рік, у т.ч. представлено аналітичну інформацію про хід реалізації грантів у I півріччі 2015 року за допомогою Інструментального засобу з нагляду (Інформаційне табло/Dashbord);
- представлено результати моніторингового візиту членів Національної ради та їх делегованих представників до Одеської області та виїзних засідань Підгрупи з питань ТБ/ВІЛ/ЗПТ кластера Охорони здоров'я ООН на сході України, зокрема, в місті Краматорську (15 вересня) та Северодонецьку (16 вересня);
- продовжено повноваження для представлення у виборчій групі Глобального фонду від країн Східної Європи та Центральної Азії членам Національної ради В.О.Жовтяку та Н.М.Нізовій терміном на 2 роки;
- постійно представлялася інформація про стан забезпечення регіонів України протитуберкульозними та антиретровірусними препаратами, медичними виробами для діагностики, лікування та профілактики ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі наркотичних препаратів для проведення замісної підтримувальної терапії.

2) 3 візити з нагляду на місця (Вінниця, Запоріжжя, Київ), у ході яких, зокрема відвідано:

- у місті Вінниця: Вінницький обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом, на базі якого реалізуються проекти ВБО "Всеукраїнська мережа ЛЖВ" щодо соціального супроводу лікування ВІЛ-позитивних осіб спільно з Вінницьким відділенням ЛЖВ (806 259, 90 грн.) та ГО "Час Жити" (791 161, 40 грн.), а також МБО "Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД" надає препарат софосбувір; ГО "Центр ресоціалізації хімічно-узележнених "Незалежність", який реалізує проекти Альянсу з профілактика ВІЛ серед робітників комерційного сексу (152 448,47 грн) та профілактики ВІЛ серед споживачів ін'єкційних наркотиків (749 104,48 грн), у т.ч. пункт обміну шприців, що розташований в Аптеці №17, Мережі "Авіценна"; Вінницьке обласне відділення ВБО "Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД", яке також реалізує проекти: профілактики ВІЛ у виправних закладах (898 956,66 грн.), соціального супроводу на етапі амбулаторного лікування туберкульозу (267 822,87 грн.), соціального супроводу ВІЛ-позитивних осіб у виправних закладах (92 614,86 грн.);
- у місті Києві: ВБФ "Дроп ін Центр" з метою ознайомлення з роботою щодо профілактики ВІЛ серед СІН в умовах мобільної амбулаторії за маршрутом ГО "Центр психосоціальної реабілітації хімічно залежної молоді "Крок за кроком" (фінансування на 2015 рік: 2 089 586,15 грн); МБФ "Вертикаль" для вивчення роботи за проектом з профілактики ВІЛ серед СІН, у т.ч. умов роботи ПОШ (фінансування на 2015 рік: 2 472 718 грн); ВБО "Конвіктус

Україна" для вивчення роботи щодо профілактики ВІЛ серед СІН в умовах аутріч маршруту (фінансування на 2015 рік: 2 631 485,36 грн), щодо профілактики ВІЛ серед РКС в умовах аутріч маршруту (фінансування на 2015 рік: 1 201 088,37 грн);

- у Запоріжжі: обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом, обласний протитуберкульозний диспансер, обласний благодійний фонд "Гендер Зед", благодійний фонд "Сподівання", Аутрич-маршрути, Мобільна амбулаторія, консультативний пункт, а також ПОШи.

3) 3 засідання Комісії з нагляду, у ході яких:

– представлено матеріали щодо аналізу виконання вимоги із забезпечення прозорості та документування процесу обрання членів Національної ради у відповідності до вимог Глобального фонду спільнотами, які вони представляють та комунікації членів Національної ради зі своїми спільнотами, а також проект рекомендацій членам Національної ради щодо створення та забезпечення реалізації Плану комунікації члена Національної ради зі своїми виборчими спільнотами;

- відпрацьовані нагальні питання та питання поточної діяльності, зокрема процесу ротації Комісії з нагляду, звіту за результатами візиту до м. Вінниця, розгляду Інформаційного табло;

- за результатами ротації проведено засідання Комісії з нагляду у новому складі з метою розподілу обов'язків, визначення формату поточної роботи та планування заходів відповідно до Плану нагляду.

4) 2 робочі зустрічі членів Комісії з нагляду з Основними реципієнтами:

- зустріч з Мережею та Альянсом щодо розгляду апеляцій (Луганськ АнтиСнід та Конвіктус) (23 червня 2015 року);

- зустріч з усіма трьома ОРами за результатами візиту з нагляду до міста Вінниця та надання відповідних рекомендацій ОР, обговорення звіту Офісу Генерального Інспектора Глобального фонду щодо виявлення порушень з боку фінансового директора МБФ "Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні" (11 вересня 2015 року).

5) 2 робочі зустрічі членів Комісії з нагляду з представниками Глобального фонду з метою інформування представників Секретаріату Глобального фонду про результати наглядової діяльності, а саме:

- обговорення питань індексації в проектах Глобального фонду та щодо розгляду апеляцій (20 лютого 2015 року);

- представлення результатів аналізу забезпечення прозорості та документування процесу обрання спільнотами членів Національної ради згідно з вимогами Глобального фонду та комунікації членів Національної ради зі своїми спільнотами (10 червня 2015 року);

- знайомство з новими членами Комісії, обговорення пропозицій щодо уніфікації підходу/формату представлення Основними реципієнтами звітів про результати реалізації грантів, обговорення питань щодо забезпечення виконання спеціальних умов грантів (29 жовтня 2015 року).

6) 2 робочі засідання щодо координації та моніторингу діяльності ОРів для забезпечення інформування представників зацікавлених сторін та громадськості на національному та регіональному рівнях про результати реалізації програм та досягнення цільових показників, а саме:

- 27 жовтня 2015 року в МОЗ України проведено зустріч за участю представників МОЗ України, Основних реципієнтів, Комісії з нагляду, а також Місцевого агенту фонду, де обговорено питання аналізу результатів реалізації програм Основними реципієнтами протягом I півріччя та досягнення цільових показників та виконання спеціальних умов Грантових угод;
- 10 грудня 2015 року проведено зустріч у МОЗ України з представниками ДПтС України за участю представників ОР, Комісії з нагляду щодо забезпечення ефективної реалізації проектів Глобального фонду в установах пенітенціарної системи.

7) за результатами прийнятих рішень на засіданнях Національної ради:

- підготовлено та направлено звернення Міністра охорони здоров'я України до Голови Національного банку України щодо заходів, які дозволять отримання гранту Глобального фонду для реалізації проекту МБО "Східноєвропейське та Центральноазіатське об'єднання ЛЖВ" у сфері протидії ВІЛ/СНІДу.

Крім того, для вирішення проблемних питань, пов'язаних з доставкою препаратів на тимчасово неконтрольовані території Донецької та Луганської областей, у зв'язку з ризиками переривання лікування МОЗ України та Держслужба соцзахворювань за участю представників зацікавлених сторін, у т.ч. Основних реципієнтів грантів Глобального фонду, підготували проект постанови Кабінету Міністрів України "Про деякі питання встановлення тимчасового порядку надання допомоги населенню на тимчасово неконтрольованих територіях Донецької та Луганської областей" (далі – проект Постанови).

27 січня 2015 року Комісією з нагляду підготовлено та направлено листа на ім'я Віце-прем'єр-міністра України, Голови Національної ради Кириленка В.А. з проханням сприяти у вирішенні питання щодо виправлення критичної ситуації з дефіцитом життєво-важливих препаратів на Сході України, а саме винести на затвердження Урядом України розробленого МОЗ та Держслужбою соцзахворювань проекту Постанови.

Протягом січня-лютого 2015 року секретаріат Національної ради забезпечив в установленому порядку процедуру узгодження проекту Постанови із зацікавленими органами влади. Зокрема, 13 лютого 2015 року було організовано міжвідомчу узгоджувальну нараду МОЗ України та МВС України за участю одного із ОРів для вирішення проблемних питань забезпечення лікуванням хворих на ВІЛ/СНІД та туберкульоз, впровадження профілактичних програм, у т.ч. ЗПТ, на окупованих територіях в АР Крим та у Луганській, Донецькій областях.

За результатами розгляду питання про врегулювання питання із забезпеченням постачання лікарських засобів та медичних виробів для діагностики, лікування та профілактики ВІЛ/СНІДу та туберкульозу, у тому числі наркотичних препаратів для проведення замісної підтримувальної терапії для пацієнтів, які перебувають на тимчасово неконтрольованих територіях Донецької та Луганської областей на засіданні національної ради 26 лютого 2015 року МОЗ України було доручено внести доповнення до проекту акта щодо питань контролю, та подати проекту акта на розгляд Уряду України за скороченою процедурою як невідкладного.

Разом з цим, згідно з постановою Верховної Ради України від 17 березня 2015 року № 254 "Про визнання окремих районів, міст, селищ і сіл Донецької та Луганської областей тимчасово окупованими територіями" в окремих районах, містах, селищах і селах Донецької та Луганської областей запроваджено особливий порядок місцевого самоврядування, до моменту виведення усіх незаконних збройних формувань, російських окупаційних військ, їх військової техніки, а також бойовиків та найманців з території України та відновлення повного контролю України за державним кордоном України.

Враховуючи це та у зв'язку з погіршенням суспільно-політичної ситуації та необхідністю нормалізації функціонування на належному рівні органів місцевого самоврядування на зазначених територіях, питання про затвердження проекту Постанови було відкладене.

3. Досягнення цілей Національних програм із протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу та програм Глобального фонду.

Для забезпечення досягнення цілей Національних програм та програм Глобального фонду організовано та проведено:

1) 3 робочі зустрічі в МОЗ України за участю Основних реципієнтів грантів Глобального фонду та представників зацікавлених сторін, міжнародних партнерів, у т.ч. представників Глобального фонду, з метою обговорення питань забезпечення життєстійкості та стабільності програм у сфері профілактики та лікування ВІЛ-інфекції/СНІДу, туберкульозу в кризових умовах та внеску Уряду у реалізацію цих програм (22.04.2015, 27.08.2015, 06.11.2015);

2) Національний форум з питань забезпечення сталості програм у сфері протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу за участю представників зацікавлених сторін, міжнародних партнерів, у т.ч. представників Глобального фонду (15.06.2015);

3) 4 засідання Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу та ВІЛ/СНІДу під час фінансування програм Глобального фонду та їх завершенню (далі – МРГ), у т.ч. за участю представників Глобального фонду (27.08.2015, 11.09.2015, 29.10.2015, 21.12.2015). МРГ утворено для забезпечення виконання Спеціальних умов Грантових угод наказом МОЗ України від 28 липня 2015 року №. До її складу входять також і члени Національної ради та Комісії з нагляду. Основним завданням МРГ є розробка Стратегії забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу та ВІЛ/СНІДу під час фінансування програм Глобального фонду та їх завершенню у 2017 році та проекту Плану заходів її виконання.

4) 7 засідань Комітету з програмних питань та Комітету регіональної політики Національної ради, зокрема:

- за результатами засідання Комітету з програмних питань від 5 березня 2015 року членами Комітету протягом 13-16 березня 2015 року здійснено розгляд та погодження шляхом електронного голосування перерозподіл використання залишків коштів, які виникли у бюджетах Міжнародного Альянсу з ВІЛ/СНІД в Україні та Всеукраїнської мережі людей, які живуть з ВІЛ/СНІД, у ході реалізації грантів Глобального фонду попереднього періоду на загальну суму 7,3 млн. доларів США;

- за результатами засідання Комітету з регіональної політики від 12 березня 2015 року направлено в усі регіони України відповідне інформаційне звернення Комітету з пропозицією присвятити Всесвітній день боротьби з туберкульозом у 2015 році таким вразливим категоріям населення, як внутрішньо переміщені особи (далі – ВПО) і мешканці територій конфлікту. Для ефективної роботи у даному напрямку Комітет рекомендував: вивчити та проаналізувати епідемічну ситуацію в середовищі ВПО, з урахуванням поведінкових факторів та факторів дискримінації, та враховувати її в питаннях організації медико-соціальної допомоги ВПО, зокрема хворим на туберкульоз, а також особам з числа груп підвищеного ризику щодо інфікування туберкульозом, із можливим віднесенням ВТО на місцевому рівні до числа груп ризику; враховуючи той факт, що ВПО можна віднести до категорії "Мігранти та біженці з регіонів з високою захворюваністю на туберкульоз", яка

входить до переліку груп підвищеного ризику щодо захворювання на туберкульоз, який був затверджений наказом МОЗ України від 15.05.14 № 327, зареєстрованим в Мін'юсті України від 02.06.14 за № 577/25354, звернути увагу регіональних управлінь охорони здоров'я, а надто регіонам з великою кількістю ВПО (зокрема, Харківська, Київська, Запорізька, Дніпропетровська, Донецька, Луганська та ін. області), на цю категорію та забезпечити проведення обстежень на наявність туберкульозу в закладах охорони здоров'я незалежно від підпорядкованості та рівнів надання медичної допомоги у відповідності до Додатку 1 Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Туберкульоз", затвердженого наказом МОЗ України від 04.09.14 № 620";

- на засіданні Комітету з програмних питань від 11 грудня 2015 року розглянуто питання про ситуацію щодо надання АРТ в Україні: поточний стан забезпечення антиретровірусними препаратами, за результатами розгляду інформація про ситуацію щодо надання АРТ в Україні та поточний стан забезпечення антиретровірусними препаратами надіслана членам Національної ради та представникам зацікавлених сторін.

5) 2 моніторингових візити членів Національної ради, Комітету з регіональної політики та представників зацікавлених сторін до Львівської (7-9 грудня 2015 року) та Сумської (23-25 грудня 2015 року) областей з метою аналізу діяльності регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, вивчення стану виконання загальнодержавних програм з протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу у контексті міжвідомчої та міжсекторальної співпраці, забезпечення безперервності фінансування, а також прихильності облдержадміністрацій до вирішення питань, пов'язаних з фінансуванням цих програм.

Вже традиційно, четвертий рік поспіль з метою підвищення рівня знань та навичок членів регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу організовано та проведено триденну нараду з елементами **тренінгу на тему: "Побудова партнерських стосунків з НУО, які виконують гранти Глобального фонду, та реалізація наглядової діяльності"** (Київ, 29 вересня – 1 жовтня 2015 року). У нараді взяли участь 62 особи, з них – 36 представників регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу. До проведення наради долучилися представники Міністерства охорони здоров'я України, Об'єднаної Програми ООН з ВІЛ/СНІДу (ЮНЕЙДС) в Україні, Проекту USAID "Реформа ВІЛ-послуг у дії", Основних реципієнтів грантів Глобального фонду, а також експерти у сфері організації надання соціальних послуг, у тому числі, через соціальне замовлення. Так, під час наради її учасники мали можливість ознайомитися з пріоритетами Стратегії ЮНЕЙДС на 2016–2021 роки: Прискорення: у напрямку цілі "нуль" для України, сучасним станом розвитку епідемічного процесу з ВІЛ-інфекції та туберкульозу в Україні, обговорили питання реформування системи охорони здоров'я та ролі регіонів у формуванні системи громадського здоров'я, отримали інформацію про діючі гранти України в рамках нової моделі фінансування Глобального фонду на 2015-2017 роки, інформацію про законодавче забезпечення та фінансування соціальних послуг (впровадження механізму соціального замовлення) тощо.

З метою визначення ключових бар'єрів та шляхів їх подолання для побудови ефективної комунікативної лінії між фахівцями у сфері протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу та туберкульозу й представниками засобів масової інформації в частині висвітлення питань реалізації національної політики, спрямованої на подолання епідемій, організовано та проведено нараду з елементами **тренінгу на тему: "Побудова ефективної моделі комунікації на рівні регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу з метою удосконалення залучення представників громадянського суспільства до управління програмами"** (Київ, 8-9 липня 2015 року). Учасниками наради

стали 22 фахівця – представники регіональних рад з питань протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу, медичні працівники та прес-секретарі регіональних центрів профілактики та боротьби зі СНІДом, протитуберкульозних закладів, центрів здоров'я, представники обласних державних адміністрацій. Експертами нарад виступили представники державних та недержавних організацій, які мають багаторічний досвід роботи у сфері подолання епідемій ВІЛ/ТБ, зокрема, у напрямку вивчення громадської думки, інформаційного просування, впровадження масштабних інформаційних кампаній соціального спрямування, а також співробітники авторитетних ЗМІ. Серед них, радник з питань інформаційної політики заступника Голови КМДА, кореспондент газети "СЕГОДНЯ", медійний психолог, координатор проекту політичної сталості Міжнародного Альянсу з ВІЛ//СНІД, керівник відділу зовнішньої комунікації та пропаганди ГО "Гей-альянс", інші експерти з комунікації.

Отже, підводячи підсумки роботи Національної ради у 2015 році головними результатами її діяльності можна назвати:

- діалог країни в рамках розробки Стратегії забезпечення сталої відповіді епідеміям туберкульозу та ВІЛ/СНІДу під час фінансування програм Глобального фонду та їх завершенню у 2017 році та Плану її реалізації;
- забезпечення впровадження грантів Глобального фонду в рамках нової моделі фінансування Глобального фонду;
- налагодження взаємодії МОЗ України з Основними реципієнтами в питаннях координації та моніторингу реалізації програм Глобального фонду;
- постійна взаємодія з регіонами у т.ч. шляхом проведення спільних нарад, здійснення візитів членів Національної ради, Комісії з нагляду, представників